

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 2Co/82/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1717202893
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ivana Jahnová
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2022:1717202893.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Jahnovej a členiek senátu JUDr. Michaely Královej a JUDr. Nadeždy Wallnerovej, v právnej veci žalobkyne: Prima banka Slovensko, a. s., IČO: 31 575 951, so sídlom Hodžova 11, Žilina, proti žalovanému: S. W., narodený XX.X.XXXX, bytom S. Č.. XXX, o zaplatenie 441,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Pezinok, č.k. 9Csp/36/2017-53 zo dňa 28.2.2018, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Pezinok, č.k. 9Csp/36/2017-53 zo dňa 28.2.2018, v napadnutom výroku, ktorým bola žaloba vo zvyšku zamietnutá a v napadnutom výroku o nároku na náhradu trov prvoinštančného konania **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania **n e p r i z n á v a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Okresný súd Pezinok rozsudkom č.k. 9Csp/36/2017-53 zo dňa 28.2.2018 uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobkyni 441,95 eur do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku (výrok I.). Žalobu v uplatnenom nároku na úrok 28 % ročne zo sumy 441,95 eur od 18.3.2017 do zaplatenia zamietol (výrok II.). Žalobkyni priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 70 %.
2. Súd prvej inštancie vychádzal zo zistenia, že žalobkyňa je obchodná spoločnosť zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I., ako akciová spoločnosť s predmetom podnikania: poskytovanie úverov, finančný lízing a vydávanie a správa kreditných kariet. Žalovaný je fyzická osoba, nepodnikateľ. Žalobkyňa dňa 20.5.2005 uzavrela so žalovaným zmluvu o zriadení účtu č. XXXXXXXXXXXX. Predmetnú zmluvu predložila žalobkyňa spolu so žalobou, ku ktorej boli priložené aj Všeobecné obchodné podmienky C. H. G., Z.. G.. účinné od roku 2017, kde v ustanovení 3.12. sú uvedené informácie o nepovolenom prečerpaní. Podľa tohto ustanovenia je majiteľ účtu povinný bez zbytočného odkladu vyrovnať nepovolené prečerpanie. Po dobu nepovoleného prečerpania je povinný platiť úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby. Súd prvej inštancie konštatoval, že v dokumente označenom ako úroková sadzba produktov platných od 1.4.2017 doložených do súdneho spisu, nie je sadzba za nepovolené prečerpanie na bežnom účte uvedená. Nepovolené prečerpanie na bežnom účte žalovaného vznikalo v období od roku 2016-03/2017.
3. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 53 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb.- Občianskeho zákonníka, podľa § 2 písmeno a/, § 3 odsek 1, 2 zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a článkov Smernice rady 93/13/EHS zo dňa 5.4.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Konštatoval, že predmetný záväzkový vzťah je vzťahom medzi dodávateľom a spotrebiteľom. Súd prvej inštancie poukázal na to, že základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52 a nasledujúce. Vychádzajúc z tohto ustanovenia sú

spotrebiteľskými zmluvami kúpna zmluva, zmluva o dielo alebo iné odplatné zmluvy upravené v ôsmej časti tohto zákona a zmluva podľa § 55, ak zmluvnými stranami sú na jednej strane dodávateľ a na druhej strane spotrebiteľ, ktorý nemohol individuálne ovplyvniť obsah dodávateľom vopred pripraveného návrhu na uzavretie zmluvy. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľom je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z.z. Tento právny predpis v ustanovení § 2 písm. a/ definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z.z. je fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, a spotrebiteľom podľa ustanovenia § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z.z. je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Súčasťou zmluvy o úvere boli všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré žalovaný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Súd prvej inštancie argumentoval, že v tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 54 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchýliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon priznáva alebo inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší. Súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa preukázala, že na účte žalovaného vzniklo nepovolené prečerpanie v celkovej sume 441,95 eur, pričom túto sumu žalovaný dobrovoľne neuhradil, v dôsledku čoho sa zaplataenie tejto istiny domáhala žalobkyňa súdnou cestou. Uvedenú istinu je žalovaný povinný žalobkyni zaplatiť. Ide o finančné prostriedky, ktoré boli použité nad rámec prostriedkov na účte žalovaného. Nárok žalobkyne na zaplataenie úroku 28 % z dlžnej sumy a to až do jej zaplataenia vyhodnotil súd prvej inštancie ako nedôvodný. Poukázal na to, že zmluva o bežnom účte, ktorá bola podpísaná stranami sporu v roku 2005, neobsahuje vo svojom texte, žiadne ustanovenie o nepovolenom prečerpaní účtu a jeho následkoch. Žalobkyňa odkazuje na Všeobecné obchodné podmienky Prima banky, a.s. účinné od roku 2017, ktoré nepochybne nemohli byť súčasťou pôvodnej zmluvy z roku 2005 a žalobkyňa nijakým spôsobom nepreukázala, že s ich obsahom sa žalovaný mal možnosť oboznámiť. V texte VOP v odseku 3.12. je informácia o nepovolenom prečerpaní, ktoré v prípade, že na bežnom účte vznikne, je povinný majiteľ účtu bezodkladne uhradiť. Pokiaľ ide o úročenie nepovoleného prečerpania odkazujú VOP na " Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu ", avšak už nič nehovoria o tom, kde má spotrebiteľ informáciu o tomto úroku hľadať. V žalobe žalobkyňa odkazuje na sadzobník produktov, účinný od 1.1.2017, kde nie je možné dohľadať informáciu o úroku z nepovoleného prečerpania. To znamená, že žalobkyňa nepreukázala, akým spôsobom a kedy informovala žalovaného o povinnosti zaplatiť úrok 28 % z nepovoleného prečerpania, pričom je nepostačujúce, aby žalobkyňa odkazovala spotrebiteľa na VOP a sadzobník, s ktorým žalovaného neoboznámila. Informácia o povinnostiach spotrebiteľa, vrátane úplnej a presnej informácie o cene služby, patrí k základným podmienkam akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Žalobkyňa nepreukázala, že by si túto povinnosť voči žalovanému splnila a preto súd prvej inštancie uzavrel, že za takýchto okolností žalobkyni nárok na zaplataenie úroku 28 % ročne z nepovoleného prečerpania nevznikol. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 odsek 2 CSP, vyhodnotil pomer úspechu strán sporu, ktorému zodpovedá úspech žalobkyne 70 %.

4. Proti rozsudku, v jeho zamietajúcej časti podala žalobkyňa odvolanie. Súdu prvej inštancie vytýka, že rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, že na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, a že jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Uviedla, že úroková sadzba pri nepovolenom prečerpaní účtu v úrokových sadzbách produktov, ktoré boli platné od 1.4.2017, je uvedená v bode 1., riadok 8 týchto úrokových sadzieb. Žalobkyňa nesúhlasí s argumentáciou súdu prvej inštancie, že zmluva o bežnom účte, ktorá bola podpísaná stranami sporu v roku 2005, neobsahuje vo svojom texte, žiadne ustanovenie o nepovolenom prečerpaní účtu a jeho následkoch, a tvrdí, že pokiaľ súd prvej inštancie považoval návrh za neúplný, tak ako to vyplýva z odôvodnenia napadnutého rozsudku, mal ju vyzvať na jeho doplnenie/opravu v zmysle § 129 ods. 1 CSP. Žalobkyňa argumentuje, že nakoľko súd prvej inštancie rozhodol o nezrozumiteľnom návrhu na začatie konania, pričom jeho rozhodnutiu nepredchádzala faktická činnosť smerujúca k odstráneniu neúplnosti návrhu na začatie konania žalobkyňou uplatňovaných nárokov, hoci bol k

takejto činnosti povinný, súd prvej inštancie takýmto postupom, ktorý predchádzal vydaniu rozsudku, odňal žalobkyni možnosť konať pred súdom. Ide o vady konania, vymedzené v § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ktoré sú porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky zaručuje okrem zákonov aj článok 46 a nasledujúcich Ústavy Slovenskej republiky a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala na uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 5Co/262/2017 zo dňa 18.1.2018 a na uznesenie Krajského súdu v Žiline, č.k. 11Co/33/2017-53 zo dňa 27.6.2017. Žalobkyňa k odvolaniu pripojila Všeobecné obchodné podmienky účinné od 1.5.2005, Sadzobník poplatkov účinných od 1.5.2005 a úrokové sadzby produktov účinné od 1/2014, 1/2015, 1/2016, 1/2017. Poukázala na to, že sadzba úroku 28 % ročne je platná pre nepovolené prečerpanie a vyplýva z VOP bod 3.12 (úrok požaduje od 18.3.2017, teda na základe VOP účinných od 1.1.2017) v spojení s Výveskou úrokových sadzieb časť „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“ a v spojení s ustanoveniami zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch (§ 2 písm. f) a § 18). Z úvodných ustanovení zmluvy vyplýva, že zmluva bola uzatvorená v súlade s ustanoveniami Obchodného zákonníka upravujúcimi zmluvu o bežnom účte (§ 708 a nasl. Obchodného zákonníka). V zmysle § 710 Obchodného zákonníka ak je v zmluve určené, že banka vykoná do určitej sumy príkazy na platby, aj keď nemá na to potrebné peňažné prostriedky na účte, spravujú sa práva a povinnosti strán pri uskutočnení týchto platieb zmluvou o úvere (§ 497 a nasl.). V zmysle § 711 ods. 1 Obchodného zákonníka za vykonanie platieb je banka oprávnená požadovať úhradu nákladov s tým spojených a použiť na ich započítanie peňažné prostriedky na účte. V zmysle § 2 písm. f) Zákona o spotrebiteľských úveroch sa prekročením rozumie automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom veriteľ umožňuje spotrebiteľovi disponovať peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na platobnom účte spotrebiteľa alebo nad rámec dohodnutého povoleného prečerpania. V zmysle bodu 3.4 VOP banka vedie bežné účty výlučne na základe zmluvy o bežnom účte uzatvorenej medzi bankou a klientom. Zo zmluvy o bežnom účte vzniká banke záväzok viesť pre majiteľa bežný účet, avšak výlučne za podmienok v nej uvedených. V zmysle bodu 3.8 klient musí mať na bežnom účte dostatok peňažných prostriedkov postačujúcich na vykonanie požadovaných transakcií, splátok úveru poskytnutého bankou, na poplatky v zmysle Sadzobníka a akýchkoľvek ďalších finančných záväzkov voči banke. V zmysle bodu 3.12 pri zúčtovaní úrokov, poplatkov, operácií prostredníctvom platobných kariet, opravnom zúčtovaní, uplatnení zrážkovej dane, v prípadoch dohodnutých medzi bankou a klientom ako aj v iných prípadoch môže dôjsť k nepovolenému prečerpaniu bežného účtu. Nepovolené prečerpanie je automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní účtu“. Ustanovenia ods. 8.8 (ustanovenia upravujúce úročenie prostriedkov poskytnutých formou úveru) sa použijú primerane. Úrok z prekročenej čiastky po dobu nepovoleného prečerpania je teda odplatom, ktorú klient platí banke za čerpanie prostriedkov poskytnutých bankou nad rámec zostatku na účte klienta. Žalobkyňa uviedla, že nepovolené prečerpanie je prekročením v zmysle zákona o spotrebiteľských úveroch a ustanovenia Všeobecných obchodných podmienok žalobkyne iba reflektujú ustanovenia relevantných právnych predpisov upravujúcich vedenie bežného účtu bankou a vzájomné práva a povinnosti zmluvných strán zo zmluvy o bežnom účte. Žalobkyňa argumentuje, že s oprávnením banky požadovať úroky za prečerpanie účtu počíta ako Obchodný zákonník, tak aj zákon o spotrebiteľských úveroch v ustanovení § 18 ods. 1. a výšku úrokových sadzieb zverejňuje v úrokovej výveske na web stránke, a to nielen aktuálne vývesky, ale i historické. Žalobkyňa má za to, že zverejnením vývesiek úrokových sadzieb na svojom webovom sídle a ich prístupnosťou v pobočkách banky je splnená povinnosť v zmysle § 18 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Žalobkyňa v tejto súvislosti poukázala aj na rozsudok Súdného dvora, v prejudiciálnom konaní k Smernici 2008/48/ES - VEC C-42/15 z 9.11.2016. v zmysle uvedeného rozsudku sa článok 10 ods. 1 a 2 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS v spojení s článkom 3 písm. m) tejto smernice má vykladať v tom zmysle, že zmluva o úvere nemusí byť nevyhnutne vyhotovená ako jediný dokument, ale všetky náležitosti uvedené v článku 10 ods. 2 uvedenej smernice musia byť vyhotovené písomne alebo na inom trvalom nosiči a ďalej sa má vykladať v tom zmysle, že nebráni tomu, aby členský štát vo svojej vnútroštátnej právnej úprave stanovil na jednej strane, že zmluva o úvere, ktorá patrí do pôsobnosti smernice 2008/48 a ktorá je vypracovaná písomne, musí byť podpísaná zmluvnými stranami, a na druhej strane, že táto požiadavka podpísania sa vzťahuje na všetky náležitosti tejto zmluvy uvedené v článku 10 ods. 2 tejto smernice. Žalobkyňa poukázala aj na čl. VII. bod 2. zmluvy, v zmysle ktorého majiteľ účtu vyhlásil, že sa pred podpisom zmluvy

oboznámil s obchodnými podmienkami, ktoré sú súčasťou zmluvy a zaväzuje sa ich dodržiavať. Banka je oprávnená meniť obchodné podmienky, pričom zmeny a ich účinnosť oznámi banka zverejnením vo svojich obchodných priestoroch, informáciou na výpise z účtu alebo elektronickej podobe. V zmysle čl. VII. bod 3. zmluvy platí, že práva a povinnosti, ktoré nie sú výslovným spôsobom upravené v zmluve, sa riadia obchodnými podmienkami pre príslušný produkt/službu v platnom znení. Žalobkyňa poukázala nato, že z VOP účinných ku dňu uzatvorenia zmluvy vyplýva, že podľa čl. III. bod: 1. A.) zriaďuje banka svojim klientom najmä nasledovné účty a vkladné knižky: a) bežné účty, b) rastové osobné účty, c) predbežné účty pre novozaložené právnické osoby otvorené pred ich vznikom, d) vkladové účty s výpovednou lehotou, e) vkladové účty s výpovednou lehotou Z. K., f) účty fondu rozvoja bývania, g) účty cestného fondu, h) bežné devízové účty, i) osobné devízové účty, j) osobné účty Z., k) dôchodcovské osobné účty, l) Q. účty, m) korunové a devízové vkladné knižky na meno, n) detské vkladné knižky na meno deťom do 18 rokov, o) H.. V prípade nedostatku prostriedkov zaťaží banka účet/vkladnú knižku vtedy, ak: je to upravené zmluvou podpísanou medzi klientom a bankou, týmito VOP, resp. klient sa inak písomne zaviazal banke uhradiť danú sumu, ide o inkaso poplatkov v zmysle sadzobníka a inkaso zrážkovej dane z úrokov, ide o výber/platbu platobnou kartou, ide o opravné zúčtovanie. Ak účet/vkladná knižka dosiahne debetný (záporný) zostatok, príp. sa prekročí povolené prečerpanie, je klient povinný vysporiadať záporný zostatok/ nepovolené prekročenie najneskôr do 20 dní od jeho vzniku. Takéto porušenie sa považuje za podstatné porušenie zmluvy. Ak v tejto lehote klient zostatok nevysporiada, bude banka vymáhať takto vzniknutú pohľadávku súdnou cestou alebo si ju vysporiada vzájomným započítaním na ťarchu pohľadávky klienta voči banke. Súdne spory je príslušný prejednať a rozhodnúť všeobecný súd. Ak vznikne na účte/vkladnej knižke debetný (záporný) zostatok, resp. je prekročené povolené prečerpanie, má banka právo uplatniť úročenie debetu/nepovoleného prečerpania a následne takýto úrok zúčtovať na ťarchu účtu/vkladnej knižky, príp. účtovať sankčný poplatok. Ten je spolu s debetnými úrokmi uvedený v sadzobníku. Zostatok účtu/vkladnej knižky úročí banka podľa aktuálnych úrokových sadzieb a spôsobom stanoveným pre každý typ účtu /vkladnej knižky a pre každú menu. Banka zverejňuje úrokové sadzby a spôsob úročenia vo svojich obchodných priestoroch. Banka si vyhradzuje právo zmeny úrokovej sadzby a spôsobu úročenia. Úrokovou sadzbou sa rozumie ročná úroková sadzba. Na základe uvedeného žalobkyňa tvrdí, že nepovolené prečerpanie bolo upravené už vo VOP, ktoré boli účinné v čase uzatvorenia zmluvy a keďže žalovaný bol informovaný o úrokovej sadzbe, žalobkyňa má nárok na úrok vo výške 28 %. Žalobkyňa namieta, že pri rozhodovaní o nároku na náhradu trov konania mal súd prvej inštancie prihliadať iba na žalovanú istinu a tvrdí, že ak sú úroky len príslušenstvom pohľadávky, potom sa pri posudzovaní miery úspechu na príslušenstvo neprihliada. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 10CoPr/2/2016 zo dňa 27.7.2016 a uznesenie NS SR, sp.zn. 6obo/243/2007 zo dňa 27.11.2008. Žalobkyňa odvolaciemu súdu navrhla, aby rozsudok súdu prvej inštancie zmenil a žalobe vyhovel v celom rozsahu. Súčasne žiadala opravu označenia žalovaného, doplnením jeho dátumu narodenia.

5. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyne nevyjadril.

6. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v uplatnenom rozsahu a v medziach uplatnených odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (379 a § 380 ods. 1 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné.

7. Z hľadiska skutkového stavu veci vychádzal odvolací súd zo zistení súdu prvej inštancie a pre danú vec považoval za rozhodujúce, že dňa 20.5.2005 uzavreli žalobkyňa v tom čase podnikajúca pod obchodným menom S. H. G., Z. G.. a žalovaný zmluvu o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, ktorej neoddeliteľnou súčasťou sa stali obchodné podmienky. Na základe tejto zmluvy viedla žalobkyňa pre žalovaného rastový osobný účet, na ktorom sa žalovaný dostal do nepovoleného prečerpania. Podľa článku 3.12 k žalobe pripojených Všeobecných obchodných podmienok účinných od 15.1.2017 je nepovolené prečerpanie automaticky prijaté prečerpanie, pri ktorom banka umožňuje majiteľovi účtu nakladať s peňažnými prostriedkami nad rámec aktuálneho zostatku na bežnom účte. Ak nepovolené prečerpanie nastane, musí ho majiteľ účtu bez zbytočného odkladu vyrovnať. Po dobu nepovoleného prečerpania je majiteľ účtu povinný platiť z prekročenej čiastky úrok vypočítaný na základe úrokovej sadzby „Úrok pri nepovolenom prečerpaní.“ Je pravdivé tvrdenie žalobkyne, že v žalobe uplatnený úrok z nepovoleného prečerpania vo výške 28 % dokladovala listinou označenou Úrokové sadzby produktov účinné od 1.4.2017 (č.l. spisu - 12).

8. Súd prvej inštancie správne ustálil, že predmetný zmluvný vzťah má spotrebiteľský charakter, keďže žalobkyňa do neho vstupovala ako podnikateľský dodávateľ plnenia a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, ako osoba, ktorá nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti. Súd prvej inštancie na vzájomné vzťahy strán sporu správne aplikoval normy spotrebiteľského práva a správne z pohľadu ustanovení Civilného sporového poriadku o spotrebiteľskom spore skúmal právny základ, o ktorý žalobkyňa oprela svoj nárok na úrok vo výške 28 % ročne z dlžnej debetnej istiny. Predmetný nárok podľa obsahu žaloby odvodzovala žalobkyňa zo zmluvy o spolupráci pri poskytovaní bankových produktov a služieb, uzavretej medzi stranami sporu dňa 20.5.2007 a všeobecných obchodných podmienok, ako jej neoddeliteľnej súčasťou. Dojednanie o poskytnutí služby povoleného prečerpania na osobnom účte a dojednanie o výške debetného úroku v samotnej zmluve absentuje. Otázky, ktoré nie je možné riešiť podľa zmluvy sa spravujú všeobecnými obchodnými podmienkami (článok VII bod 3 zmluvy). Žalobkyňa tento dokument (VOP) predložila spolu so žalobou v znení od 15.1.2017, pričom ale nepovolené prečerpanie žalovaným malo nastať v roku 2016 do uzavretia dňa 17.3.2017. Z uvedeného potom vyplýva, že žalobkyňou predložené listinné dôkazy neboli spôsobilé preukázať žalobkyňou uplatnený nárok. To pre danú vec znamená, ako to správne posúdil súd prvej inštancie, že žalobkyňa neunesla dôkazné bremeno, keď nepredložila dôkaz o tvrdenom práve na úrok z nepovoleného čerpania debetu na účte, ktorého podmienky dojednania mali v základe upraviť obchodné podmienky účinné ku dňu vzniku zmluvného vzťahu, ako aj dôkazné bremeno ohľadom nároku na výšku úroku. Pre komplexné posúdenie dôvodnosti žalovaného nároku bolo potrebné poznať obsah Všeobecných obchodných podmienok v čase vzniku zmluvného vzťahu, od ktorých sa odvíja ich zmena a aj výška, respektíve zmena výšky úrokových sadzieb produktov platných a účinných v čase vzniku dlhu, teda spôsob určenia výšky úroku.

9. Civilný sporový poriadok, ktorý upravuje civilné súdne konanie, neumožňuje súdu, až na zákonom stanovené výnimky, pri sporových konaniach so slabšou stranou sporu, vyhľadávať a vykonávať dôkazy, ktoré strany sporu nenavrhl. Prejednávaná súdna vec je konaním so slabšou stranou sporu (spotrebiteľský spor). Slabšou stranou je v tejto veci ale žalovaný ako spotrebiteľ, v prospech ktorého potom mohol súd vykonať aj žalovaným nenavrhnuté dôkazy. Nebolo povinnosťou súdu prvej inštancie vyzývať žalobkyňu na predloženie dôkazov potrebných na to, aby žalobkyňa uniesla dôkazné bremeno k svojim tvrdeniam, v opačnom prípade by totiž súd takýmto postupom porušil zásadu procesnej zodpovednosti strán sporu v kontexte ochrany slabšieho spotrebiteľského subjektu. Bolo výlučne povinnosťou žalobkyne doložiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení. To znamená, že odvolacia argumentácia žalobkyne, ktorou tvrdila pochybenie súdu prvej inštancie, ohľadom absencie výzvy na doloženie dokladov je z pohľadu dôkazných povinností žalobkyne v spotrebiteľskom spore nedôvodná. Nedostatok dôkazov totiž nie je vadou žaloby, označovanie a predkladanie dôkazov je plnením procesnej povinnosti strany sporu preukázať tvrdené skutočnosti a výsledok súdneho sporu je vyjadrením kvality splnenia tejto povinnosti. Žalobkyňa síce k odvolaniu pripojila ako dôkaz dokument označený ako Úrokové sadzby produktov účinné od 1.2.2014 a všeobecné obchodné podmienky účinné od 1.5.2005, avšak na tieto dôkazy je potrebné prihliadať ako neprípustnú novotu v odvolacom konaní, keď pre prípustnosť predloženia tohto dôkazu nebola splnená žiadna z podmienok daných ustanovením § 366 Civilného sporového poriadku. Pokiaľ ide o rozhodnutia iných Krajských súdov, na ktoré poukázala žalobkyňa, odvolací súd konštatuje, že nie je viazaný rozhodnutím iných krajských súdov alebo iných senátov rovnakého krajského súdu v obdobných veciach.

10. Argument žalobkyne, podľa ktorého jej sankčný úrok za istinu nepovoleného prečerpania účtu umožňuje požadovať ustanovenie § 18 Zákona o spotrebiteľských úveroch, nie je správny. Odvolací súd poukazuje na to, že označené ustanovenie upravuje výlučne informačnú povinnosť banky vo vzťahu ku klientovi pre prípad vzniku prekročenia (prečerpania) bežného účtu, neustanovuje akékoľvek práva banky v súvislosti s prekročením (prečerpaním) bežného účtu. Predmetné ustanovenie nerozlišuje medzi povoleným a nepovoleným prečerpaním bežného účtu, vzťahuje sa na obidve prečerpania, pričom neustanovuje, že banka má voči klientovi pri nepovolenom prečerpaní nárok na všetky plnenia, o ktorých jej toto ustanovenie ukladá klienta informovať. Subjektívne práva banky na tieto plnenia v konkrétnom právnom vzťahu musia vyplývať z osobitých zákonných, prípadne zmluvných ustanovení.

11. Žalobkyňa v odvolaní prezentovala argumentáciu podporujúcu možnosť úpravy sankčných úrokov z nepovoleného prečerpania účtu vo Všeobecných úverových podmienkach. I keď z pohľadu vyššie vysloveného záveru k odvolaniu žalobkyne vo vzťahu k nedostatku preukázania úpravy práv a povinností spojených s prečerpaním účtu, na ktorých založil súd prvej inštancie svoje rozhodnutie je predmetná

argumentácia už nadbytočná, odvolací súd k nej marginálne uvádza, že i keď samotné použitie odkazu na obchodné podmienky nie je v spotrebiteľských zmluvách zakázané, musí zmluva obsahovať tzv. transparentnú inkorporačnú doložku, ktorá musí byť dostatočne jasná a zrozumiteľná (musí z nej byť možné presne identifikovať dokument, na ktorý odkazuje) a nesmie byť v zmluve skrytá medzi menej významné zmluvné dojednania. Dokonca ani pri zachovaní transparentnosti inkorporačnej doložky nie je prípustné, aby do obchodných podmienok (prípadne ďalších častí zmluvnej dokumentácie) v neprehľadnej, zložito formulovanej a malým písmom písanej forme dodávateľ skrýval pre spotrebiteľa dôležité a podstatné zmluvné dojednania alebo také, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a dodávateľ dúfa, že si ich nevšimne. V tejto súvislosti odvolací súd poukazuje na nález Ústavného súdu ČR sp.zn. I. ÚS 3512/11 zo dňa 11.11.2013. Zahnutie ustanovenia ukladajúceho spotrebiteľovi platiť úrok z nepovoleného prečerpania v tak značnej vysokej výške, v podmienkach danej veci 28 % ročne, do všeobecných obchodných podmienok sa nedá hodnotiť inak, ako snaha ukryť pred spotrebiteľom pre neho podstatné zmluvné ustanovenie, ktorého uplatnenie môže mať veľký negatívny dopad na jeho finančnú situáciu. Smernica Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere v preambule stanovuje, že zmluva o úvere by mala zrozumiteľným a stručným spôsobom poskytovať všetky potrebné informácie, aby sa mohol spotrebiteľ oboznámiť so svojimi právami a povinnosťami, ktoré mu z nej vyplývajú (ods. 31) a že v záujme zabezpečenia úplnej transparentnosti by sa spotrebiteľovi mali poskytnúť informácie o úrokovej sadzbe úveru pred uzavretím zmluvy o úvere, ako aj pri jej uzavieraní (ods. 32). Informácie o zmluvných podmienkach a dôsledkoch uzavretia zmluvy majú zásadný význam pre spotrebiteľa, najmä ak na základe týchto informácií sa spotrebiteľ rozhoduje, či chce byť viazaný podmienkami, ktoré vopred pripravil dodávateľ/veriteľ. Vzhľadom na nevýhodné postavenie, v ktorom sa nachádza spotrebiteľ voči dodávateľovi, pokiaľ ide o úroveň informovanosti, môže mať spotrebiteľ ťažkosti pri správnom vyhodnotení následkov niektorých zmluvných podmienok napriek tomu, že boli sformulované z jazykového hľadiska jasne. Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade spôsob, akým mal byť upravený úrok z nepovoleného prečerpania, odkazom na Vývesku úrokových sadziieb, popísaný žalobkyňou v žalobe, nezodpovedá požiadavkám kladenými smernicou na splnenie si povinnosti veriteľa informovať spotrebiteľa o tak závažnej podmienke akou je výška odplaty v podobe úrokovej sadzby, v dôsledku čoho nebol naplnený účel sledovaný smernicou a zákonom o spotrebiteľských úveroch. Sprostredkovanie informácie určených spotrebiteľovi je síce možné aj prostredníctvom klientskej zóny webového sídla veriteľa (prístupnosť sadzobníka), avšak v zmysle rozhodnutia G. H., X.-XXX/XX Ien, ak je zřejmé, že klient ju pravidelne navštevuje a aspoň pasívne používa komunikáciu alebo ak veriteľ klienta notifikuje. Uvedená skutočnosť alebo iný spôsob informovania spotrebiteľa o výške úroku z konania nevyplývajú. Odkazom na vývesku nemohol žalovaný spoľahlivo poznať rozsah svojho záväzku z nepovoleného prečerpania, a takýto spôsob vyjadrenia záväzku, ktorý s ním nebol dohodnutý individuálne je v podmienkach spotrebiteľskej ochrany neprijateľný a preto nemohol spôsobiť vznik platného záväzku žalovaného na zaplatenie požadovaného úroku (§ 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka). Navyše odvolací súd poukazuje aj na to, že uplatnený úrok 28 % ročne podstatne prevyšuje úroky obvykle požadované na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch (10 % - 12 %), čo je v priamom rozpore so zákonom, ako i dobrými mravmi. Vychádzajúc z ustálenej praxe súdov by bolo preto potrebné považovať dohodu o výške ročného úroku 28 % za dohodu, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi a ktorá je ustanovením, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, čo potvrdili súdy pri svojej rozhodovacej činnosti (napr. rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp.zn. 9Co/92/2017, rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 28.9.2011, sp.zn. 3Co/3/2011, rozhodnutie Krajského súdu v Trnave zo dňa 13.8.2014, sp.zn. 10Co/325/2014, rozhodnutie Krajského súdu v Trenčíne zo dňa 9.11.2010, sp.zn. 17Co/313/2010). Z toho vyplýva, že aj keby si zmluvné strany platne úrok dojednali, dojednanie o výške 28 % ročne by bolo neplatné v zmysle § 53 ods. 1 v spojení s § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka.

12. Odvolací súd z uvedených dôvodov rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku o zamietnutí žaloby v časti uplatneného úroku 28 % ročne zo sumy 441,95 eur od 18.3.2017 do zaplatenia podľa § 387 ods. 1 CSP ako vecne správny potvrdil.

13. V časti náhrady trov konania žalobkyňa nedôvodne namieta postup súdu prvej inštancie pri ustálení pomeru úspechu vo veci podľa § 255 CSP. Odvolací súd poukazuje v tejto súvislosti na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, publikované pod R34/2005, v zmysle ktorého procesný úspech žalobcu v časti týkajúcej sa celej žalovanej pohľadávky a jeho neúspech iba v príslušenstve žalovanej pohľadávky nemožno v odôvodnených prípadoch (pri rozhodovaní o náhrade trov konania) považovať za „neúspech

v pomerne nepatrnej časti" podľa ustanovenia § 142 ods. 3 OSP, ale za „čiastočný úspech" v zmysle ustanovenia § 142 ods. 2 OSP (aktuálne § 255 ods. 2 CSP). Súd prvej inštancie preto správne aplikoval ustanovenie § 255 ods. 2 CSP, keď konštatoval, že žalobkyňa mala v spore len čiastočný úspech a tento premietol do rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania. Žalobkyňa sa ku dňu vyhlásenia rozsudku voči žalovanému domáhala zaplata 559,59 eur, ktorá je súčtom dlžnej istiny 441,95 eur a uplatneného úroku z tejto istiny vo výške 28 % ročne od 18.3.2017 do vyhlásenia rozsudku dňa 28.2.2018, t.j. v sume 117,64 eur. Žalobkyňa bola úspešná len v časti priznanej istiny 441,95 eur, čomu zodpovedá procesný úspech 79 % a neúspešná v rozsahu 21 %, čo je úspech žalovaného. Vyšší úspech žalobkyne znamená, že v prvoinštančnom konaní má nárok na náhradu trov v rozsahu 58 %, o ktoré jej úspech prevýšil v prvoinštančnom konaní úspech žalovaného (79 % mínus 21 %). Vzhľadom na to, že žalovaný odvolanie proti predmetnému rozsudku, respektíve výroku o trovách konania nepodal, platí v pomeroch danej veci princíp zákazu zmeny rozhodnutia k horšiemu postaveniu odvolateľa, preto odvolací súd s poukazom aj na vyššie uvedené, rozsudok súdu prvej inštancie podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdil aj v žalobkyňou napadnutom výroku o nároku na náhradu trov konania.

14. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ustanovenia § 396 ods. 1 CSP v spojení s 255 ods. 1 CSP. Úspešnému žalovanému náhradu trov konania odvolací súd nepriznal, pretože mu v odvolacom konaní žiadne trovy nevznikli. Ak strane podľa obsahu spisu žiadne trovy nevznikli, je v súlade s článkom 17 základných zásad Civilného sporového poriadku, ktorý upravuje procesnú ekonomiu súdneho konania, rozhodnúť priamo tak, že sa jej náhrada trov konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 7Cdo/14/2018).

15. Na záver odvolací súd do pozornosti súdu prvej inštancie dáva procesný návrh žalobkyne na vydanie opravného uznesenia na č.l. 59 spisu (opak listu).

16. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Bratislave pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

(1) Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

(2) Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 CSP).

(1) Dovolanie podľa § 421 odsek 1 CSP nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b).

(2) Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

(1) Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy.

(2) Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

(1) Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom.

(2) Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 CSP).

(1) Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

(2) Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).